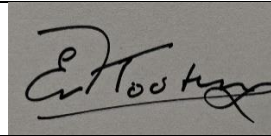

FEEDBACKFORMULIER LESBEZOEK 2

Cohort PDG	Vonk Sept25	
Cursist	Joyce van Truijen	
Studentnummer	500989225	
Datum feedback lesbezoek 1	Zie lesbezoek verslag 1	
Datum feedback lesbezoek 2	04 06 2026	
Opleider (lesbezoek 1)	Cathy Vanhoutte	Zie lesbezoek 1 verslag
Onafhankelijke opleider (lesbezoek 2)	Ellen van Kooten	

LESBEZOEK 1

Doel van lesbezoek 2

Tijdens lesbezoek 1 zijn de volgende ontwikkelpunten geformuleerd:

1. SMART formuleren van lesdoelen
2. Meer variatie in studentactiviteiten en onderlinge interactie
3. Differentiatie zichtbaar maken
4. Meer ontwikkelingsgerichte feedbackmomenten
5. Meer denkruimte geven aan studenten

6. Pedagogische en didactische keuzes explicieter onderbouwen vanuit theorie

Tijdens dit tweede lesbezoek is specifiek gekeken in hoeverre Joyce deze ontwikkelpunten zichtbaar heeft verwerkt in haar onderwijspraktijk.

LESBEZOEK 2

Persoonlijke ontwikkelpunten: Zie hierboven

Onderdeel	Feedback	Observatiepunt	Feedforward
Ontwerpen	OUTfasering is duidelijk en er wordt gevarieerd in studentenactiviteiten. De bijeenkomst is student-gestuurd. De koppeling met de beroepspraktijk wordt gedurende de les regelmatig gemaakt. .	ik kan bij het ontwerpen van een les/onderwijsmoment gebruik maken van een voorbereidingsformulier (bijv. DA-model/ OUT-fasering) en de leeractiviteiten beschrijven. Ik kan in het ontwerp variëren in studentactiviteiten.	Zie op detailniveau onderstaande feedforward Aandacht in Welkom fase van de bijeenkomst : de leerlingen verwelkomen (wat gebeurt) en bij het rondje verwelkomen op individueel niveau alvast in de leerstand zetten. <i>Voor schooljaar 2026/2027, ook gaan werken aan aantekeningen maken (laptop, pen, papier, etc.). : hoe en waarom, en wat doe je er thuis dan mee?</i>
	De lesdoelen zijn SMART geformuleerd, zichtbaar in de presentatie, passen bij het niveau van de groep/kwalificatiedossier	ik kan doelen SMART, op het juiste beheersingsniveau formuleren, passend bij het niveau van de groep en afgeleid van de eisen van het kwalificatiedossier. Ik kan leerstof selecteren op basis van de doelen.	Maak aan het begin (ook) expliciet hoe de lesdoelen terugkomen in de toetsing en hoe studenten aan het einde van de les kunnen controleren of zij de doelen hebben behaald. Aanpak (ter inspiratie) Toon aan het einde de lesdoelen opnieuw.

			• Niet de docent samenvatting laten geven. • Studenten kunnen de laatste dia's ook zelf beantwoorden (schriftelijk – 5 minuutjes). • Laat studenten per doel aangeven: "Kan ik dit nu wel/nog niet?" • Maak onderscheid tussen hoofd- en bijzaken voor de toets.
Organiseren	De les is zeer gestructureerd opgebouwd. Instructies zijn helder en de werkvorm Denken-Delen-Uitwisselen zorgt ervoor dat alle studenten actief deelnemen. Joyce loopt rond, begeleidt studenten en speelt zichtbaar in op verschillen binnen de groep.	ik realiseer een adequaat klassenmanagement.	Aanpak (ter inspiratie) Bereid per opdracht één verdiepende vraag voor. • Gebruik vragen als: ○ "Waarom denk je dat?" ○ "Wat zou de eigenaar kunnen doen?" ○ "Is dit stress of irritatie?" • Maak vooraf een klein observatielijstje: welke studenten wil ik vandaag extra uitdagen of juist extra ondersteunen?
Uitvoeren	De les is duidelijk minder docent-gestuurd dan tijdens lesbezoek 1. Studenten krijgen voldoende denktijd, werken actief samen en worden gestimuleerd om antwoorden toe te lichten. De kijkvragen bij de video's ondersteunen het actief	ik maak gebruik van activerende didactiek, ik varieer en differentieer.	Vergroot de onderlinge interactie door vaker (nog meer) door te vragen op antwoorden van studenten. Aanpak (ter inspiratie) • Gebruik standaard vervolgvragen: ○ "Wie denkt daar anders over?" ○ "Kun je dat uitleggen?"

	verwerken van de leerstof.		○ "Waar zie je dat aan?" • Laat studenten eerst reageren op elkaar voordat jij reageert.
Leerproces bevorderen	Joyce monitort het leerproces actief door rond te lopen, vragen te stellen en positieve feedback te geven. Studenten weten wat er van hen verwacht wordt en blijven (zeer) betrokken bij de les.	ik maak verwachtingen en leerdoelen duidelijk en motiveer studenten leerdoelen te behalen.	Maak de leeropbrengst explicieter zichtbaar tijdens de afronding. Hoe kan aantekeningen maken het leerproces bevorderen: wat en hoe maak je aantekeningen (vanaf 2026 gaan introduceren)? Hoe leer je voor een toets? Welke leerstrategieën (leren leren, maar ook wat is stampen, hoe doe je dat, etc. etc.) kan een student zichzelf aanleren/ qua studeren ontwikkelen om een voldoende te halen? Dit ook af en toe samen oefenen of integreren in het voorbereiden op een toets
		Ik stel stimulerende vragen en geef ontwikkelingsgerichte feedback op taak en aanpak.	Aanpak ter inspiratie • Sluit af met een korte kennischeck. • Laat studenten één leerpunt opschrijven. • Bespreek samen: ○ Wat moet je kennen voor de toets? ○ Hoe kun je dit thuis leren? ○ Welke antwoorden waren essentieel?

			<i>Zo wordt de stap van les naar toets voor studenten duidelijker.</i>
Leerklimaat	Er is sprake van een veilig, positief en respectvol leerklimaat. Studenten voelen zich zichtbaar op hun gemak en durven vragen te stellen. Joyce reageert rustig en verbindend, ook bij laatkomers of onrustmomenten.	ik zorg voor een veilig en prettig leerklimaat en houd rekening met verschillen.	Benut momenten waarop studenten klaar zijn om gezamenlijk te verdiepen. Aanpak • Gebruik een kort onderwijsleergesprek. • Laat studenten voorbeelden vergelijken. • Laat sterke studenten uitleg geven aan de groep. Hierdoor blijven ook snelle studenten cognitief actief.
Verantwoorden	De pedagogische en didactische keuzes zijn in de voorbereiding helder onderbouwd en sluiten goed aan bij de doelgroep. De verwerking van feedback uit lesbezoek 1 is zichtbaar.	ik kan mijn pedagogische en didactische keuzes onderbouwen op basis van één of enkele vakdidactische en pedagogische theorieën of principes.	Aanpak • Benoem achteraf: ○ Waarom werkte DDU hier goed? ○ Hoe hielp differentiatie deze groep? ○ Welke theorie zag je terug in de praktijk?
Verwerking feedback en feedforward lesbezoek 1	De ontwikkelpunten uit lesbezoek 1 zijn aantoonbaar verwerkt. Vooral de SMART-lesdoelen, de activerende werkvormen en de zichtbare differentiatie laten een	ik kan benoemen hoe ik heb gewerkt aan mijn ontwikkelpunten n.a.v. lesbezoek 1.	

	duidelijke professionele groei zien.		
Leeropbrengst		ik kan mijn leeropbrengst bij de opdracht benoemen. Ik kan aangeven wat ik heb geleerd, hoe ik heb geleerd en welke conclusies ik daaraan verbind. Ik kan daarbij een relatie leggen met mijn persoonlijke leerdoelen en met de beroepstaken 2 en 3.	Richt je volgende ontwikkeling op formatief handelen: studenten (tijdens de les) nog beter inzicht geven in hun eigen leerproces. Aanpak - Laat studenten regelmatig zelf beoordelen: - Wat weet ik al? - Wat vind ik nog lastig? - Wat moet ik nog oefenen voor de toets? - Gebruik aan het einde van de les een korte exit-ticket of zelfcheck.

Vormvereisten bij de lesvoorbereiding en het lesmateriaal lesbezoek 2			
Vormvereisten	Feedback	Criterium	Feedforward
Taalgebruik		ik maak bij het schrijven van de lesvoorbereiding en lesmateriaal gebruik van correct taalgebruik op hbo-niveau.	
Toepassing APA-regels		ik kan bronvermeldingen en de literatuurlijst volledig en volgens de APA-regels noteren.	

Gebruik AI		ik kan AI zorgvuldig gebruiken (alleen ter ondersteuning bij spelling en grammatica).	
-------------------	--	---	--

ADVIES NA 2DE LESBEZOEK

Sterke punten

- Veilige en positieve leeromgeving.
- Duidelijke structuur en organisatie.
- Sterke verbinding met de beroepspraktijk.
- Activerende werkvormen zichtbaar ingezet.
- Feedback uit lesbezoek 1 aantoonbaar verwerkt.

Volgende ontwikkelstap

De grootste winst ligt niet meer in de lesstructuur, maar in **1. het zichtbaar maken van het leren van studenten**: meer formatieve checks, meer verdiepend doorvragen en explicieter koppelen van lesdoelen aan toetsing en beroepspraktijk. Dat past goed bij een docent die de basis al stevig op orde heeft. Daarnaast is er gesproken over hoe een voldoende te halen: **2. Aantekeningen leren maken; hoofd en bijzaken leren scheiden (ivm de toets en verduidelijken hoe (op welke manieren) er voor de toets geleerd kan worden.**

Zie bijlage, ter inspiratie concrete stappen

Advies voor Joyce

De basis van het lesgeven staat stevig. De volgende ontwikkelfase ligt in het verder versterken van formatief handelen en studievaardigheden. Door studenten explicieter te leren **wat belangrijk is, hoe zij moeten leren en hoe zij hun eigen voortgang kunnen controleren**, vergroot je niet alleen de leeropbrengst, maar ook de zelfstandigheid en het studiesucces van je studenten. Dat sluit goed aan bij jouw kracht als betrokken docent die studenten stap voor stap begeleidt naar succes.

Je kunt de ontwikkelstap **het zichtbaar maken van het leren van studenten** (1), kies 2 of 3 onderdelen, die je gaat integreren in 2 a 3 andere lessen (oefenen) en film/kies wat bruikbaar is voor het eindassessment. Het beeldmateriaal verzamelen voor het eindassessment (voor in je compilatie). Kies eventueel uit het andere ontwikkelpunt (2) nog 1 of 2 onderdelen, dit is ruim voldoende voor het eindassessment.

Succes, Ellen van Kooten

Bijage - ter inspiratie

Uitwerking volgende ontwikkelstappen Joyce

1. Formatief handelen versterken

Ontwikkelpunt

Joyce controleert tijdens de les regelmatig of studenten actief deelnemen, maar de leeropbrengst kan nog explicieter zichtbaar worden gemaakt voor zowel docent als student.

Waarom?

Studenten leren effectiever wanneer zij weten:

- wat zij moeten leren;
- waar zij staan in hun leerproces;
- wat zij nog moeten oefenen.

Concrete aanpak

Aan het begin van de les

- Benoem niet alleen de lesdoelen, maar ook hoe deze terugkomen in de toets.
- Geef aan welke kennis essentieel is voor het beroep én voor de toets.

Tijdens de les

- Werk met korte formatieve checks:
 - steek je hand op als...
 - mini-quiz
 - laat studenten een antwoord opschrijven voordat het besproken wordt
 - laat studenten elkaar uitleg geven

Aan het einde van de les

- Laat studenten per lesdoel aangeven:
 - Antwoord op lesdoel op laten schrijven (docent kan gelijk zien wat er geleerd is

of student kan aangeven:

 - Dit kan ik goed.
 - Dit vind ik nog lastig.
 - Dit moet ik thuis nog oefenen (en vooral hoe dan..)

Hierdoor wordt het leerproces zichtbaar en krijgen studenten meer eigenaarschap over hun leren.

2. Verdiepend doorvragen stimuleren

Ontwikkelpunt

Joyce stelt goede vragen en geeft studenten denktijd. De volgende stap is studenten nog meer laten nadenken over hun antwoorden.

Waarom?

Verdiepende vragen zorgen ervoor dat studenten niet alleen feiten onthouden, maar ook leren redeneren en verbanden leggen. In relatie tot het adviseren (in hun beroep heel belangrijk) en het ook leren uitspreken van gedachtes, richting de baasjes van de dieren.

Concrete aanpak

Na een antwoord van een student:

In plaats van:

"Ja, goed."

Vaker:

"Hoe weet je dat?"

"Waar zie je dat aan?"

"Waarom denk je dat?"

"Welke signalen wijzen daarop?"

"Wie ziet dat anders?"

"Wat zou jij als eigenaar doen?" Wat zou hier het beste, logische, minst erge advies kunnen zijn?

Hierdoor ontstaat meer interactie tussen studenten en wordt het denkproces zichtbaar.

3. Lesdoelen explicieter koppelen aan toetsing**Ontwikkelpunt**

De relatie tussen lesinhoud en toetsing kan voor studenten nog explicieter worden gemaakt.

Waarom?

Veel studenten vinden het lastig om hoofd- en bijzaken van elkaar te onderscheiden (of kunnen dat gewoon nog niet zo goed, gezien de leeftijd)

Concrete aanpak

Tijdens de les regelmatig benoemen:

"Dit is belangrijk voor de toets."

"Dit moet je kunnen herkennen i.v.m. je werk."

"Dit is een voorbeeld van een examenvraag."

"Dit hoeft je niet letterlijk uit je hoofd te kennen, maar je moet het wel kunnen uitleggen."

Hierdoor ontstaat meer focus tijdens het leren.

4. Studenten leren aantekeningen maken (zie ook punt 7, ter verdieping)

Ontwikkelpunt

Tijdens de les maken studenten aantekeningen, maar zij hebben nog ondersteuning nodig bij het selecteren van belangrijke informatie.

Waarom?

Veel mbo-studenten schrijven alles op of juist te weinig.

Concrete aanpak

Model eerst zelf hoe je aantekeningen maakt. Oefen dit ook een paar keer, begin simpel naar complex (zie punt 7).

Bijvoorbeeld op het bord:

Stress bij dieren

Belangrijk:

- signalen herkennen
- oorzaken benoemen
- passende maatregelen kiezen

Minder belangrijk:

- uitgebreide voorbeelden
- aanvullende weetjes

Vervolgens studenten laten vergelijken:

- Wat heb jij opgeschreven?
- Waarom heb je dit genoteerd?

Zo leren studenten bewuste keuzes maken.

5. Hoofd- en bijzaken leren onderscheiden

Ontwikkelpunt

Studenten hebben behoefte aan meer ondersteuning bij het bepalen welke informatie essentieel is voor de toets.

Waarom?

Dit helpt studenten efficiënter leren.

Concrete aanpak

Werk met symbolen tijdens de les:

★ = moet je kennen voor de toets

💡 = handig om te weten

🐾 = belangrijk voor het beroep

Of gebruik een samenvattingsdia (maar laat ze eerst zelf de les samen vatten n.a.v. hun aantekeningen = oefening):

Wat moet je na vandaag kennen?

- 3 stresssignalen herkennen
- 2 oorzaken benoemen
- passende maatregel kiezen

Deze punten kunnen studenten letterlijk overnemen in hun aantekeningen.

6. Studenten leren hoe zij kunnen leren voor een toets

Ontwikkelpunt

Tijdens de les werd gesproken over het behalen van een voldoende. De volgende stap is studenten expliciet leren h oe zij zich kunnen voorbereiden op een toets. Leer ze dit in kleine stapjes (oefenen).

Waarom?

Veel studenten weten niet goed welke leerstrategieën (leren leren) effectief zijn (en dat dit woord überhaupt bestaat).

Concrete aanpak

Bespreek en oefen regelmatig:

Wat werkt wel?

- samenvatting maken
- begrippenlijst maken
- jezelf overhoren
- flashcards gebruiken
- vragen bedenken bij de lesstof
- samen leren en elkaar uitleg geven

Wat werkt minder goed?

- alleen doorlezen
- alles markeren
- vlak voor de toets beginnen

Laat studenten bijvoorbeeld afsluiten met:

"Welke drie dingen moet ik vandaag thuis (of in de bus, bij het bushokje, etc. etc.) nog oefenen/bekijken/in mijn hoofd stampen?"

7 .Aantekeningen leren maken

Voor mbo niveau 3 studenten die weinig ervaring hebben met leren en notities maken, werkt een **opbouw van veel sturing naar zelfstandigheid** het beste.

Fase 1 – Samen aantekeningen maken (voordoen)

Doel: Studenten leren wat belangrijk is.

Docent doet voor:

- Dia met leerdoel.
- Docent schrijft zichtbaar mee op bord of scherm.

Bijvoorbeeld:

Stress bij dieren

- Stresssignalen: hijgen, trillen, verstoppen
- Oorzaken: pijn, angst
- Gevolg: minder welzijn

Docent zegt expliciet:

"Dit schrijf ik op omdat het belangrijk is voor de toets."

Duur: 2-3 lessen.

Fase 2 – Aantekeningen aanvullen

Doel: Studenten leren luisteren en selecteren.

Docent geeft een gedeeltelijk ingevuld schema.

Bijvoorbeeld:

Stress bij dieren

Signalen:

- _____
- _____

Oorzaken:

- _____
- _____

Studenten vullen tijdens de les ontbrekende woorden in.

Duur: 2-3 lessen.

Fase 3 – Werken met hoofd- en bijzaken

Doel: Studenten leren kiezen.

Docent gebruikt symbolen:

★ = moet je kennen voor de toets

💡 = handig om te weten

🐾 = belangrijk voor het beroep

Studenten schrijven alleen de ★-punten op.

Aan het einde:

"Vergelijk met je buurman: hebben jullie dezelfde hoofdpunten?"

Duur: 3-4 lessen.

Fase 4 – Zelf samenvatten

Doel: Studenten maken korte eigen aantekeningen.

Na een filmpje of uitleg krijgen studenten de opdracht:

Schrijf 3 dingen op die je moet onthouden voor de toets.

Vervolgens klassikaal bespreken:

- Waarom heb je dit gekozen?
 - Is dit een hoofdzaak of een voorbeeld?
-

Fase 5 – Zelfstandig leren noteren

Doel: Studenten maken zelfstandig bruikbare aantekeningen.

Studenten maken tijdens de les zelf notities.

Aan het einde controleren ze:

- ✓ Heb ik de leerdoelen genoteerd?
 - ✓ Heb ik belangrijke begrippen opgeschreven?
 - ✓ Heb ik voorbeelden van hoofdzaken gescheiden?
 - ✓ Kan ik met deze aantekeningen leren voor de toets?
-

Einddoel

Een mbo 3-student kan uiteindelijk zelfstandig:

1. luisteren;
2. hoofd- en bijzaken onderscheiden;
3. kernwoorden noteren;
4. een korte samenvatting maken;
5. met eigen aantekeningen leren voor een toets.

Belangrijk is om dit niet in één keer te verwachten. Trek hier gerust een heel semester voor uit. Studenten die dit nooit geleerd hebben, hebben eerst veel modelleren en oefenen nodig voordat ze zelfstandig effectieve aantekeningen kunnen maken.